

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pyydystämistä ja häirintää

Hakija

Jouni Lamminmäki

Asia

Lupahakemus kahden maakotkan pyydystämiseen ja varustamiseen satelliittilähettimillä tutkimustarkoituksessa koko Suomessa pl. Ahvenanmaa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa satelliittilähettimien kiinnittämiseen kahdelle maakotkalle (*Aquila chrysaetos*) ajalla 1.6.2025-30.9.2026. Tarkoituksena on selvittää nuorten maakotkien eloonjäämistä ja muuttoaikaista käyttäytymistä Suomenselän alueella. Hakija tekee yhteistyötä Metsähallituksen ja Luken kanssa muuttomatkan selvitystyössä ja tuulivoiman törmäysmallinuksissa, joihin saatavaa dataa myös käytetään. Tutkimuksessa pesäpoikaselle kiinnitetään Ornitelan satelliittilähetin valjailla. Hakijalla on kokemusta lähettimen asentamisesta ja aiempia poikkeuslupia.

Muuttomatkaa ei voida selvittää tarkasti muuten kuin satelliittilähettimellä. Tutkimuksesta aiheutuvia haittoja pyritään minimoimaan siten, että lähetin kiinnitetään parhaalla mahdollisella tavalla eli reppumallilla, jossa lähetin sijoitetaan selkään ja lähettimen nylonkiinnitykset laitetaan molemmiin puoliin siipiä. Tutkimus edellyttää käyntejä maakotkien pesillä. Käynti ajoitetaan pesäpoikasvaiheeseen heinäkuun alkuun.

Lähettimiä voi olla tarpeen käyttää pesäpoikasten sijaan aikuisille maakotkille. Erityisesti tuulivoimatutkimuksissa on tarvetta aikuisten maakotkien satelliittiseurantaan. Tässä toimitaan yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Lupa aikuisten maakotkien seurantaan tulisi olla voimassa koko Suomen alueella pl. Ahvenanmaa, jos sopiva yksilö saadaan kiinni esimerkiksi kanuloukusta.

Määräykset, joita hakemus koskee

Maakotka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien tahallinen pyydystäminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan häiritä, pyydystää ja varustaa kaksi (2) maakotkaa satelliittilähettimillä alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa maakotkien pyydystämiseen ja satelliittilähettimien asentamiseen on voimassa 30.9.2026 asti koko Suomessa pl. Ahvenanmaa.
2. Lintuja pyydystäessä, satelliittilähettimiä kiinnittäessä ja poistaessa on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
3. Em. toimenpiteet eivät saa vaarantaa linnun terveyttä tai hyvinvointia. Mikäli on vaarana, että lintu vahingoittuu, on toiminta lopetettava välittömästi.
4. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
5. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
6. Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
7. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
8. Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisten ELY-keskusten kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
9. Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/2802/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä linnuille tehtyjen toimenpiteiden keskimääräinen kesto, ajankohta ja sijainti, reviiritiedot, tieto satelliittilähettimien toiminnasta ja pyydytettujen maakotkien sukupuoli. Myös mahdolliset lähettimien poistot tulee raportoida. Lisäksi raportoinnissa tulee antaa arvio toimenpiteiden vaikutuksista maakotkiin.
10. Hakijan tulee pyydettyäessä luovuttaa paikannusaineisto Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.
11. Hakijan on lähetettävä kerätty paikannusaineisto maakotkan seurannasta vastaavalle Metsähallitukselle niin pitkään, kuin satelliittilähettimet ovat toiminnassa. Paikannusaineistoa lähetettäessä tulee antaa poikkeuslupan asianumero VARELY/2802/2025. Aineisto tulee lähettää kerran vuodessa. Lisäksi hakija voi jakaa Metsähallitukselle tunnukset lähetinpalveluun live-seurantaa varten.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä voidaan poiketa tutkimustarkoituksessa. Lisäksi EU:n lintudirektiivin artikla 10 velvoittaa jäsenvaltioita edistämään lintukantojen tutkimusta.

Pesäpoikasten seurannan tavoitteena on tutkia mm. maakotkien muuttokäyttäytymistä. Voi olla, että satelliittilähettimiä tarvitaan ennemminkin aikuisten maakotkien seurantaan tuulivoimatutkimusten yhteydessä. Lupaa voi käyttää joustavasti joko aikuisten tai nuorten maakotkien pyydystämiseen ja varustamiseen satelliittilähettimin. Hakija tekee yhteistyötä maakotkan seurannasta vastaavan Metsähallituksen kanssa, jolloin pystytään tunnistamaan ne tilanteet, joissa seurannasta on mahdollisimman paljon hyötyä tutkimuksen ja lajin suojelun kannalta. Yhtä tarkkaa seurantatietoa ole mahdollista saada tutkimus- ja suojelukäyttöön muilla keinoin.

Satelliittilähettimien asentaminen maakotkille on vakiintunut menetelmä, jolla ei ole todettu olevan negatiivisia vaikutuksia lyhytaikaisen häiriön lisäksi. Mikäli lintu reagoisi pyydystämiseen erityisen voimakkaasti, lopetettaisiin toimenpiteet tämän yksilön osalta. Hakijalla on kokemusta maakotkien pyydystämisestä sekä satelliittilähettimien asentamisesta, joten hänellä on osaamista tunnistaa tällaiset tilanteet. Em. syistä luvamukainen toiminta ei vaaranna maakotkan suotuisan suojelutason saavuttamista.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1 ja 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jotta maakotkan poikasten satelliittiseuranta pystytään luvan mukaisesti tarvittaessa aloittamaan vielä tämän vuoden pesäpoikasaikana, tulee luvan mukaisesti toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja tutkimuksellisen intressin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut yksikönpäällikön sijainen Leena Lehtomaa.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/2802/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2802/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 03.07.2025 12:06

Ratkaisija Lehtomaa Leena 03.07.2025 12:27